

ΕΙΣΗΓΗΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

Στο σχέδιο νόμου «κύρωση του πρωτοκόλλου αριθμός 8 της σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών».

Προς τη Βουλή των Ελλήνων

1. Με αυτό το σχέδιο νόμου προτείνεται η κύρωση του πρωτοκόλλου αριθμός 8 της σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών (ν.2325/1953, ΦΕΚ 68/1953 τ.Α'), όπως ισχύει αυτή μετά την κύρωση των πρωτοκόλλων της με αριθμό 3 και 5 (ν.δ. 215/1974, ΦΕΚ 365/1974 τ.Α').

2. Το ανωτέρω πρωτόκολλο ανοίχθηκε για υπογραφή στη Βιέννη στις 19.3.1985 οπότε το υπέγραψε και η χώρα μας. Έχει υπογραφεί από όλα τα Κράτη - μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης (πλην της Μάλτας) και μέχρι σήμερα έχει επικυρωθεί από την Αυστρία, το Βέλγιο, την Κύπρο, τη Δανία, την Ισλανδία, τη Λιχτενστάιν, την Ολλανδία, την Πορτογαλία, την Ελβετία, τη Σουηδία και την Μεγάλη Βρετανία, θα αρχίσει δε να ισχύει μόλις επικυρωθεί από όλα τα συμβαλλόμενα κράτη.

3. Με αυτό το πρωτόκολλο επιδιώκεται η βελτίωση και επιτάχυνση της διαδικασίας στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, με την τροποποίηση και συμπλήρωση ορισμένων διατάξεων της σύμβασης καθώς και η τροποποίηση ορισμένων διατάξεων που αφορούν τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

4. Όπως είναι γνωστό, η Επιτροπή εξετάζει αιτήσεις κρατών και ατομικές προσφυγές που έχουν ως αντικείμενο παραβιάσεις της σύμβασης, επικουρεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο σε όλες τις υποθέσεις που εισάγονται σ' αυτό και επίσης προσπαθεί να επιτύχει φιλικό διακανονισμό των υποθέσεων ώστε να αποφεύγεται η περαιτέρω διαδικασία. Επιπλέον η διαδικασία ενώπιον της επιτροπής αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση προκειμένου να επιληφθεί υποθέσεως το Δικαστήριο ή το Συμβούλιο Υπουργών.

5. Μετά την αποδοχή από όλα τα κράτη - μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης (εκτός της Μάλτας) του δικαιώματος της ατομικής προσφυγής (αρ.25 της Σύμβασης) καθίσταται περισσότερο από αναγκαία η επίσπευση της διαδικασίας στην Επιτροπή με τη δημιουργία τμημάτων και υποεπιτροπών για την υπό προϋποθέσεις εξέταση ατομικών προσφυγών αφού, σύμφωνα με τα στοιχεία του Συμβουλίου της Ευρώπης, μέχρι τέλους του έτους 1986 υπεβλήθησαν 11.800 ατομικές προσφυγές ενώ οι προσφυγές κρατών ήταν μόνο 18.

6. Με αυτό το σκεπτικό και δεδομένου ότι η Ελλάδα από 20.11.85 έχει αποδεχτεί το δικαίωμα της ατομικής προσφυγής, είναι προφανές ότι η κύρωση του ανωτέρω πρωτοκόλλου είναι και σκόπιμη και χρήσιμη για τη Χώρα μας, η οποία βρίσκεται πάντα στην πρωτοπορία της προστασίας των αναφαίρετων δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών, όπως αυτά καθορίζονται στη σύμβαση.

7. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τις διατάξεις του πρωτοκόλλου αριθμός 8:

α. Δημιουργούνται στην Επιτροπή ολιγομελή τμήματα και ολιγομελείς υποεπιτροπές (άρθρο 1) που εξετάζουν το παραδεκτό ή τη διαγραφή αίτησης υπό προϋποθέσεις (παρ.3) και επιλύουν υποθέσεις λυμένες νομολογιακά ή αυτές που από τη φύση τους δε δημιουργούν σοβαρά προβλήματα εφαρμογής ή ερμηνείας της σύμβασης (παρ.2). Οι αρμοδιότητες πάντως αυτές μπορούν να ασκηθούν και από την ολομέλεια (παρ.4). Τέλος, λαμβάνεται μέριμνα ώστε οι σοβαρές υποθέσεις να συζητούνται αποκλειστικά στην ολομέλεια της Επιτροπής (παρ.5).

β. Καθορίζονται υψηλά κριτήρια για την επιλογή των μελών της Επιτροπής (άρθρο 2) και αυστηρά κριτήρια ασυμβίβαστου τόσο για τα μέλη της Επιτροπής (άρθρο 3) όσο και του Δικαστηρίου (άρθρο 9) ώστε να εξασφαλίζεται στον ύψιστο βαθμό η αμεροληψία και η ανεξαρτησία που απαιτεί το λειτουργημά τους.

γ. Με το άρθρο 4 συγχωνεύονται τα άρθρα 28 και 30 της σύμβασης, το δε άρθρο 5 τροποποιεί το άρθρο 29 αυτής, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με το άρθρο 1 του τρίτου πρωτοκόλλου. Σύμφωνα με τη νέα ρύθμιση αρκεί η πλειοψηφία των δύο τρίτων των μελών της Επιτροπής για να απορριφθεί μία ατομική προσφυγή εφ' όσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του άρθρου 27 της Σύμβασης.

δ. Με το άρθρο 6 καθιερώνεται νέο άρθρο 30 της σύμβασης το οποίο θέτει προϋποθέσεις διαγραφής μιας υπόθεσης εφ' όσον αιτιολογημένα δε συντρέχει λόγος να συνεχιστεί η εξέτασή της.

ε. Στο άρθρο 7 επαναδιατυπώνεται η πρώτη παράγραφος του άρθρου 31 της σύμβασης, ώστε να καλύπτει τόσο το φιλικό διακανονισμό (νέο άρθρο 28 παρ.2) όσο και τη διαδικασία του νέου άρθρου 30 καθώς και του άρθρου 27 της σύμβασης, όπως αυτό έχει αντικατασταθεί με το άρθρο 1 του τρίτου πρωτοκόλλου.

στ. Το άρθρο 8 αντικαθιστά το άρθρο 34 της σύμβασης, (όπως αυτό

έχει τροποποιηθεί με το άρθρο 3 του τρίτου πρωτοκόλλου) ώστε να εξαρούνται από τον κανόνα της λήψης αποφάσεως κατά πλειοψηφία τόσο οι υποθέσεις του άρθρου 29 όσο και αυτές της νέας παραγράφου 3 του άρθρου 20, οι οποίες λόγω της φύσεώς τους, πρέπει να επιλύονται με ομοφωνία.

ζ. Στο άρθρο 10 προβλέπεται η δυνατότητα εκλογής και β' αντιπροέδρου του Δικαστηρίου για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του και σύμφωνα με το άρθρο 11 αυξάνεται, για τον ίδιο σκοπό, ο αριθμός των Δικαστών που συγκροτούν Τμήματα του Δικαστηρίου από επτά σε εννέα.

η. Λόγω της φύσεώς του ως διαδικαστικού, το πρωτόκολλο αυτό πρέπει να κυρωθεί από όλα τα συμβεβλημένα στη σύμβαση μέρη για να αρχίσει να ισχύει.

θ. Τα ανωτέρω προβλέπονται στον παρόν σχέδιο νόμου το οποίο υποβάλλουμε και παρακαλούμε να ψηφιστεί από τη Βουλή.

Αθήνα, 20 Οκτωβρίου 1988

Ο Αντιπρόεδρος της Κυβέρνησης
και Υπουργός Δικαιοσύνης

Ο Υπουργός
Εξωτερικών

ΑΓΑΜΕΜΝΩΝ ΚΟΥΤΣΟΓΙΩΡΓΑΣ

ΚΑΡΟΛΟΣ ΠΑΠΟΥΛΙΑΣ

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

Κύρωση του Πρωτοκόλλου αριθμός 8 της Σύμβασης για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών

Άρθρο πρώτο

Κυρώνεται και έχει την ισχύ που ορίζει το άρθρο 28 παρ.1 του Συντάγματος, το Πρωτόκολλο αριθμός 8 της Σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, όπως αυτή ισχύει μετά την κύρωση των πρωτοκόλλων της 3 και 5 (ΦΕΚ 365/1974).

Το Πρωτόκολλο αυτό υπογράφηκε στη Βιέννη, στις 19 Μαρτίου 1985. Το κείμενο του στο πρωτότυπο στη γαλλική γλώσσα και σε μετάφραση στην ελληνική έχει ως εξής:

«Πρωτόκολλο αριθμός 8 της Σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών

Τα Κράτη-μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης που υπογράφουν αυτό το πρωτόκολλο της Σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών, που υπογράφηκε στη Ρώμη στις 4 Νοεμβρίου 1950 (ακολουθώντας αναφερόμενη «η σύμβαση»),

Θεωρώντας, ότι είναι επιθυμητό να τροποποιήσουν ορισμένες διατάξεις της σύμβασης με σκοπό να βελτιωθεί και ειδικότερα να επιταχυνθεί η διαδικασία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

Θεωρώντας ότι είναι επίσης σκόπιμο να τροποποιηθούν ορισμένες διατάξεις της Σύμβασης που αφορούν τη διαδικασία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων,

Συμφώνησαν τα ακόλουθα:

Άρθρο 1

Το κείμενο του άρθρου 20 της σύμβασης αποτελεί την παράγραφο 1 του (ιδίου άρθρου και συμπληρώνεται με τις επόμενες τέσσερις παραγράφους:

«2. Η Επιτροπή συνεδριάζει σε Ολομέλεια. Μπορεί, πάντως, να συνιστά τμήματα καθένα από τα οποία αποτελείται από επτά μέλη τουλάχιστον.

Τα τμήματα μπορούν να εξετάζουν αιτήσεις που υποβάλλονται κατά εφαρμογή του άρθρου 25 της παρούσας σύμβασης, οι οποίες μπορούν να εξετασθούν βάσει της κειμένης νομολογίας ή που δεν δημιουργούν σοβαρά θέματα ερμηνείας ή εφαρμογής της σύμβασης. Μέσα στα πλαίσια αυτά και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της παραγράφου 5 αυτού του άρθρου, το τμήματα ασκούν όλες τις αρμοδιότητες που ανατίθενται στην Επιτροπή από τη σύμβαση.

Το μέλος της Επιτροπής που έχει εκλεγεί με την ιδιότητα του εκπροσώπου ενός υψηλού συμβαλλόμενου μέλους εναντίον του οποίου έχει κατατεθεί μία αίτηση το δικαίωμα να συμμετέχει στο τμήμα που επιλαμβάνεται αυτής της αίτησης.

3. Η Επιτροπή μπορεί να συνιστά υποεπιτροπές, καθεμία από τις ο-